

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/94/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6417204405
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6417204405.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jany Haluškovej ako členiek senátu, v spore žalobcu: X. Y., nar. XX .C. XXXX, bytom XXX XX Y. X. XX, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom AK Kuzmányho 29, 040 01 Košice proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, o zaplatenie 4.503,20 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom, č.k. 22Csp/50/2017-74 zo dňa 20. decembra 2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%, ktoré mu je žalovaný p o v i n n ý zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) odvolaním napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu 4.503,20 Eur spolu s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 4.503,20 Eur od 01.04.2017 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (prvá výroková veta). O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má právo na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100% (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že súd prvej inštancie vychádzal z úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, z ktorej vyplýva, že predmetom financovania bolo motorové vozidlo dodané dodávateľom DAREX SK, s.r.o., v zmluve je uvedený druh úveru - účelový - úhrada ceny predmetu financovania 8.000,-Eur. Časť kúpnej ceny bola uhradená pri podpise zmluvy vo výške 1.600,-Eur, celková výška úveru predstavovala sumu 6.400,-Eur, ročná úroková sadzba 28,63%, ročná percentuálna miera nákladov 32,69%, priemerná hodnota RPMN 23,52%. Celkové náklady spotrebiteľa predstavovali 8.451,20 Eur, celková čiastka splatná spotrebiteľom 14.851,20 Eur, konečná splatnosť úveru 3. novembra 2020, mesačná splátka 176,80 Eur, dátum prvej splátky 03.12.2013 a počet splátok 84. Na základe zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie konštatoval, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je založený na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.129/2010 Z.z.“); je nepochybné, že v čase uzavretia úverovej zmluvy mal žalobca postavenie spotrebiteľa v zmysle § 2 písm. a) zákona č.129/2010 Z.z. a žalovaný postavenie veriteľa podľa § 2 písm. b) citovaného zákona.

1.2 Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 39 a § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka, ako aj na úrokovú sadzbu dohodnutú v zmluve o spotrebiteľskom úvere (28,63% ročne) a konštatoval, že táto úroková sadzba je viac ako dvojnásobkom priemerných úrokových sadzieb v roku 2013. Najvyššia priemerná úroková miera bánk pri nových úveroch sa v roku 2013 pohybovala na úrovni maximálne 14,27% ročne v mesiaci november 2013 v segmente domácnosti. Úroková miera podľa uzatvorenej zmluvy je preto v rozpore s pravidlami morálneho charakteru, v rozpore s dobrými mravmi. Svojou neprímeranosťou podstatne prevyšuje v tom čase obvyklú úrokovú mieru vyjadrujúcu priemernú a štandardnú odplatu za poskytnutie peňazí. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie dospel k záveru, že predložená zmluva o spotrebiteľskom úvere, uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 5. novembra 2013 je absolútne neplatnou podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi.

1.3 S prihliadnutím na vyššie uvedené a taktiež na nesporné skutočnosti, že žalovaný poskytol žalobcovi sumu 6.400,-Eur a žalobca žalovanému zaplatil celkovo sumu 10.903,20 Eur, súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 451 Občianskeho zákonníka konštatoval existenciu bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Žalovaný je tak povinný vydať žalobcovi rozdiel medzi sumou, ktorú mu poskytol (6.400,-Eur) a sumou, ktorú mu žalobca zaplatil (10.903,20 Eur) ako bezdôvodné obohatenie, a teda plnenie, ktoré prijal z neplatného právneho úkonu. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie zaviazal žalovaného, aby žalobcovi zaplatil sumu 4.503,20 Eur.

1.4 Pokiaľ ide o úrok z omeškania, súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka, konštatoval, že žalobca žalovaného preukázateľne vyzval, aby mu bezdôvodné obohatenie vydal v lehote do 30.03.2017. Nasledujúcim dňom po uplynutí tejto lehoty sa žalovaný dostal do omeškania. Pokiaľ ide o výšku úroku z omeškania, bola určená podľa ustanovenia § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády SR č.87/1995 Z.z.“).

1.5 O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“); žalobcovi, v konaní v plnom rozsahu úspešnému, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% proti žalovanému.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný v celosti odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, prípadne, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalovanému priznal náhradu trov konania. Uplatnil odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods.1 písm. f) a písm. h) C.s.p..

2.1 Pokiaľ ide o dôvody, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, žalovaný zdôraznil, že úroky za poskytnutie úveru sú cenou za poskytnutie peňazí, plnia podobnú funkciu ako cena v kúpnej zmluve alebo v nájomnej zmluve. Súd prvej inštancie sa pustil do kontroly primeranosti zmluvných plnení a hľadal odpoveď na otázku, či dohodnutá cena je primeraná dohodnutému vzájomnému plneniu. Slovenská právna úprava kontrolu primeranosti plnení pripúšťa len v prípade, ak došlo k vade v kontraktačnom procese, samotný nepomer plnení na konštatovanie neplatnosti nepostačuje. Ustanovenie § 39a a § 49 Občianskeho zákonníka upravujú hrubý nepomer vzájomných plnení alebo nápadne nevýhodné podmienky vždy spolu s kumulatívnou podmienkou využitia tiesne, závislosti alebo inej vady v kontraktačnom procese. Ak by bolo úlohou súdov zneplatňovať zmluvy pre hrubý nepomer vzájomných plnení na základe § 39, boli by ustanovenia § 39a a § 49 Občianskeho zákonníka obsolentné. Tento záver žalovaného potvrdzuje judikatúra Najvyššieho súdu ČR (sp.zn. 30Cdo/1776/2007) a vyplýva aj z odbornej literatúry.

2.2 Pokiaľ súd prvej inštancie vychádzal zo štatistického prehľadu priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk zverejnených na stránke NBS, tento postup nie je korektný, nakoľko v tomto prehľade sú zverejnené priemerné úrokové sadzby výlučne bánk a nebola zohľadnená skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom. V prípade nebankového subjektu sa výška úrokovej miery musí odlišovať od tej, za ktorú poskytujú úvery jednotlivé banky. Úroky za poskytnuté úvery budú vždy pri bankách rádovo nižšie ako pri poskytovaní úverov nebankovými spoločnosťami, z dôvodov prísnejších kritérií bánk pri poskytovaní úverov.

2.3 Pokiaľ ide o právnu úpravu, žiaden zákon v čase uzatvorenia úverovej zmluvy neupravoval limitný strop pre maximálnu výšku odplaty za poskytnutý úver, v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka

odplata nesmela podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Finančný trh pritom netvorila len banky, ale aj nebankové subjekty, ktoré v spomínanom štatistickom prehľade úrokových mier bánk zohľadňované neboli. Ak by sa bral do úvahy finančný trh ako celok, nielen banky, ale nebankové subjekty, priemerná výška úrokovej miery by bola výrazne vyššia ako je uvedená pri bankách. Nie je tak možné porovnávať výšku priemernej úrokovej miery bánk s výškou úrokovej miery uvedenej v zmluve o poskytnutí úveru, ktorý poskytol nebankový subjekt a z toho vyvodzovať rozpor s dobrými mravmi.

2.4 Celkovú výšku odplaty stanovenú v úverovej zmluve tak žalovaný považoval za zákonnú a v súlade s dobrými mravmi. Poukázal pritom na § 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a zdôraznil, že pri výške odplaty nemožno vychádzať len z ročnej úrokovej sadzby uvedenej v zmluve, ale z hľadiska komplexnosti treba brať do úvahy pri určení výšky odplaty aj výšku RPMN, ktorá v sebe okrem úrokovej miery zahŕňa aj ďalšie iné poplatky súvisiace s úverom. Aj keď ustanovenia o odplate o najvyššej prípustnej miere odplaty boli do predmetného nariadenia zakomponované a nadobudli účinnosť až v čase, kedy už zmluva medzi stranami sporu bola uzatvorená, žalovaný poukázal na to, že najvyššia prípustná výška odplaty bola nakoniec stanovená na dvojnásobok (pri leasingu s havarijným poistením je to 2,5-násobok) priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov za kalendárny štvrtrok predchádzajúci uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. S poukazom na § 1 ods.1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. žalovaný zdôraznil, že výška odplaty je v zákonomnom rozmedzí, nespĺňa nejednoznačne definované kritérium rozporu s dobrými mravmi. Dochádza k neprímerane tvrdému sankcionovaniu žalovaného, ktorý by vyhlásením absolútnej neplatnosti zmluvy bol povinný vydať čiastku presahujúcu istinu, nakoľko podľa záverov súdu prvej inštancie výška úrokovej sadzby uvedená v zmluve presahuje dvojnásobok priemernej úrokovej miery bánk iba od 0,09%, čo je zanedbateľné a neodôvodňujúce uloženie sankcie zo strany súdu.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil ako vecne správne, uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Tvrdenia žalovaného obsiahnuté v odvolaní považoval za nesprávne. Naďalej tvrdil, že dohodu o výške odplaty za poskytnutie úveru v miere 28,63% ročne je potrebné považovať za dohodu v rozpore s dobrými mravmi, čo je sankcionované neplatnosťou takejto dohody. Ustálená judikatúra sa premietla do Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., podľa ktorého platí, že najvyššia prípustná odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevyšovať dvojnásobok priemeru. Je irelevantné, či tento prevyšuje o 0,01% alebo o 100%. Dvojnásobok priemeru je maximálna dovolená hranica, ktorú nie je možné prekročiť. Aj zdanlivo minimálne navýšenie môže značným spôsobom zasiahnuť do ekonomického správania sa spotrebiteľa, navýšenie odplaty zdanlivo „len o 0,09%“ môže pre spotrebiteľa znamenať zaplatenie rádovo až niekoľko stoviek až niekoľko tisíc Eur viac, ako by bol povinný zaplatiť podľa zákonnej úrokovej miery.

3.1 V rámci svojej argumentácie žalobca poukázal na niektoré rozhodnutia všeobecných súdov a zdôraznil princíp právnej istoty ako jeden z atribútov civilného sporového konania.

4. Ďalšie relevantné písomné vyjadrenie podané nebolo.

5. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C. s. p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie,

ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

8. Odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Okresný súd správne vzal do úvahy skutočnosť, že právny vzťah strán sporu, ktorý mal byť založený na základe Úverovej zmluvy č. SUA 13/005424 je potrebné posudzovať ako vzťah spotrebiteľský podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, správne poukázal tiež na to, že tento právny vzťah podlieha aj právnej úprave uvedenej v zákone č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Tento záver okresného súdu podaným odvolaním spochybnený nebol. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na konštatovaní o neplatne dojednanej odplate, spočívajúcej vo výške ročného úroku z úveru (za poskytnutý úver), čo odporuje dobrým mravom a z uvedeného dôvodu vyhodnotil zmluvu, ktorá mala byť uzatvorená medzi stranami sporu ako neplatnú ako celok podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, čím žalobcovi vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného.

8.2 Žalovaný namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, odplatu považoval za súladnú s ustanoveniami právnych predpisov, bez rozporu s dobrými mravmi.

8.3 Odvolací súd uvádza, že k výške úrokov a dobrým mravom sa vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. 5Cdo/26/2011 zo dňa 26.04.2012, v ktorom konštatoval, že „pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až ťžernícke úroky“. Podľa ustanovenia § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Ak okresný súd zistil, že v dobe poskytnutia úveru boli priemerné úrokové sadzby za spotrebiteľské úvery poskytované bankami v obdobných prípadoch vo výške 14,27%, jeho záveru o neprimeranosti odplaty (úroku) nemožno nič vytknúť, nakoľko ročný úrok z úveru podľa zmluvy mal dosahovať 28,63% (čím viac ako dvojnásobne presiahol odplatu obvyklú).

8.4 Pokiaľ teda dospel okresný súd k záveru o neplatnosti úverovej zmluvy ako celku z dôvodu neprimeranosti odplaty, odvolací súd opätovne poukazuje na záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo vyššie citovanom rozhodnutí, v ktorom rovnako uviedol, že „ak sa podľa ustanovenia § 41 Občianskeho zákonníka dôvod neplatnosti právneho úkonu vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nie je možné oddeliť od ostatného obsahu. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon (dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky), je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Otázkou možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nielen z hľadiska oddeľovanej časti. Zmluvu, pokiaľ ide o jej zákonom určené pojmové znaky, treba chápať ako nedeliteľný celok, v danom prípade bolo možné oddeliť časť zmluvy o pôžičke, ktorá v sebe obsahovala dohodu o výške úrokov, od samotnej zmluvy, avšak jej obsah tvorí nedeliteľný celok vo vzťahu k ujednaniu o dohodnutej výške úrokov“. K uvedenému odvolací súd dodáva, že úrok vo výške 28,63% ročne predstavuje neprimerané dojednanie o úrokovej sadzbe (v danom prípade spotrebiteľského úveru). Tento záver spôsobuje neplatnosť právneho úkonu ako celku pre rozpor s dobrými mravmi. V tomto smere nemožno záverom súdu prvej inštancie nič vytknúť.

8.5 Je nesporné, že na základe úverovej zmluvy boli žalovaným žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky vo výške 6.400,-Eur (celková výška úveru), ktorú sa žalobca zaviazal splatiť 84 splátkami o výške splátky 176,80 Eur, o celkových nákladoch spotrebiteľa vo výške 8.451,20 Eur a celkovej čiastke splatnej spotrebiteľom vo výške 14.851,20 Eur. Odplata tak presahovala 130% poskytnutých finančných

prostriedkov. Dohoda o výške úrokov nezávisí len na dohode účastníkov zmluvy o spotrebiteľskom úvere, dohoda o výške úrokov musí byť súladná s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, nesmie sa priečiť dobrým mravom. Neprimeraným a teda odporujúcou dobrým mravom je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe jej dojednaní; vychádza sa z úrokovej miery poskytovanej bankami pri poskytovaní úveru. Vzhľadom k okresným súdom zistenej obvyklej úrokovej miere vo výške 14,27% ročne, je dojednaný úrok v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko je o viac ako 100% vyšší, ako bol úrok poskytovaný peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. V každom jednotlivom prípade sa musia zohľadniť osobitosti daného prípadu, pričom v danom prípade bol úver zabezpečený aj zmluvou o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva v predmetu financovania a dohodou o zrážkach zo mzdy, čo vyplýva z čl. 5 úverovej zmluvy. Dohodnutý úrok, ktorý je viac ako o 100% vyšší ako bol úrok poskytovaný peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy, nie je z hľadiska dobrých mravov akceptovateľný.

8.6 Pokiaľ ide o odvoláciu námietku o nesprávnej aplikácii ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, odvolací súd uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vyššie citovanom rozhodnutí v obdobnej veci vyslovil, že: „Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ súd prvej inštancie výšku dojednaných úrokov posúdil aj z hľadiska dobrých mravov a následne po zistení rozporu s dobrými mravmi aplikoval ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, tento postup nebol výsledkom nesprávneho právneho posúdenia.

8.7 Žalobca považoval za nekorektný postup súdu prvej inštancie, ktorý pri posudzovaní výšky odplaty vychádzal len zo štatistických údajov bánk, pričom nebankové subjekty, ktorým je i žalovaný, v tomto štatistickom prehľade úrokových bánk zohľadňované neboli. Podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Pri posúdení dojednanej úrokovej sadzby je nevyhnutné porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov v rozhodnom období; určujúcim kritériom primeranosti odplaty v rámci spotrebiteľského úveruje obvyklosť odplaty na finančnom trhu. Túto obvyklosť je možné posudzovať len s ohľadom na bežnú prax pri poskytovaní úverov obchodnými bankami. Iný výklad predmetného ustanovenia by znamenal, že iné ako bankové subjekty, by mohli obvyklú odplatu stanovením vyšších úrokových sadzieb u svojich úverových produktov neprimerane zvýšiť na neprospech spotrebiteľa v nepomere s úrokovými sadzbami obchodných bánk.

8.8 Neobstojí ani argumentácia týkajúca sa zvýšeného rizika nebankových subjektov, nakoľko tieto majú poskytovať úvery klientom, ktorým by banky z dôvodu zvýšeného rizika splácania úver neposkytli, ak celková odplata, ktorá mala byť za poskytnutý úver žalobcom vrátená, predstavovala viac ako 130% poskytnutých finančných prostriedkov a úroková sadzba predstavovala viac ako 100% ako bol úrok poskytovaný peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.

8.9 Neobstojí ani poukaz na ustanovenie § 1a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., nakoľko uvedené ustanovenie nariadenia v čase poskytnutia finančných prostriedkov na základe úverovej zmluvy nebolo účinné (zmluva bola uzatvorená dňa 05.11.2013).

8.10 Právnym následkom neplatnosti zmluvy je vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ktoré okresný súd vyčíslil na sumu 4.503,20 Eur z dôvodu preplatenia úveru nad reálne poskytnutú sumu. Tento záver, pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia žalovaný v podanom odvolaní nenamietal, namietol záver o bezdôvodnom obohatení ako následok neplatnosti zmluvy ako celku. Pokiaľ sa odvolací súd stotožnil so závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k neplatnosti zmluvy ako celku, nebol právny a logický dôvod posúdiť výšku bezdôvodného obohatenia inak, ako to urobil okresný súd. Výpočet bezdôvodného obohatenia tak ako bol súdom prvej inštancie vypočítaný v bode 12 rozsudku nenapadol. Pokiaľ odvolací súd považoval závery súdu prvej inštancie za právne správne vo vzťahu k vzniku

bezdôvodného obohatenia, nemal odvolací dôvod vo vzťahu s správnošty výšky priznaného nároku, ktorá je v konečnom dôsledku v súlade s listinnými dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise.

8.11 Rovnako žalovaný nenamietal ani priznaný úrok z omeškania, ani pokiaľ ide o dátum, od ktorého bol priznaný, ani pokiaľ ide o jeho výšku. Závery súdu prvej inštančie sú v tomto smere súladné s obsahom spisu, z ktorého vyplýva, že žalobca žalovaného preukázateľne vyzval na vydanie bezdôvodného obohatenia a žalovaný sa do omeškania dostal dňom 01.04.2017. Výška priznaného úroku z omeškania vypočítaná v súlade s ustanovením § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., nakoľko základná úroková sadzba ECP pre hlavné refinančné operácie predstavovala v prvý deň omeškania 0%.

9. Súd prvej inštančie vyhodnotil všetky dôkazy, ktoré vykonal na návrh strán; závery súdu prvej inštančie zodpovedajú zistenému skutkovému stavu a jeho právne posúdenie je správne. Preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštančie v plnom rozsahu (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.), vrátane závislého výroku o náhrade trov konania v konaní pred okresným súdom.

10. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p.. Nárok na náhradu trov konania priznal žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný v celom rozsahu, nakoľko odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštančie potvrdil.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta C.s.p.). Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštančie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky

minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).